

Aan

Minister VWS
Staatssecretaris VWS

Deadline: 15 oktober
2021

nota

nota bij nota naar aanleiding van het verslag op het
wetsvoorstel 'maatschappelijk verantwoord inkopen

TER BESLISSING

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Cluster 3

Datum
1 oktober 2021

Kenmerk
2381578-1006184-WJZ

Uw kenmerk

Zaaknummer

Bijlage(n)
2

1. Aanleiding

Op 18 juni 2021 bracht de vaste commissie voor VWS van de Tweede Kamer haar verslag op het wetsvoorstel 'maatschappelijk verantwoord inkopen Jeugdwet en Wmo 2015' (Kamerstukken 35 816) uit. Hierbij ontvangt u de concept nota naar aanleiding van het verslag. De stukken moeten door de Minister van VWS worden ondertekend en worden mede namens de Minister voor Rechtsbescherming uitgebracht. Daarom worden de stukken gelijktijdig aan Minister Dekker voorgelegd.

Met het wetsvoorstel worden ook delegatiebepalingen voor amvb's over reële prijzen Jeugdwet en zorgvuldigheidseisen bij de inkoop geregeld. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van de staatssecretaris van VWS.

2. Geadviseerd besluit

Indien u beiden akkoord bent met de inhoud van de concept nota naar aanleiding van het verslag, verzoek ik de Minister van VWS deze te tekenen. Verzending van de stukken zal vervolgens plaatsvinden nadat ook de Minister voor Rechtsbescherming zijn akkoord heeft gegeven.

3. Kernpunten

Het wetsvoorstel bevat de volgende maatregelen:

- a. schrappen van de verplichting om bij het aanbesteden van zorg voor jeugdigen en maatschappelijke ondersteuning te gunnen op basis van de 'economisch meest voordelige inschrijving' (emvi-criterium). Hierdoor worden eenvoudigere aanbestedingsprocedures mogelijk. In de memorie van toelichting is voorts opgenomen dat we hopen dat deze maatregel ertoe leidt dat gemeenten voor complexe zorg voor jeugdigen en maatschappelijke ondersteuning in de toekomst minder open house-procedures zullen gebruiken;
- b. opnemen van een delegatiebepaling voor een amvb 'reële prijzen Jeugdwet'. Die amvb zal ook daadwerkelijk worden opgesteld;
- c. opnemen van een delegatiebepaling voor een amvb 'zorgvuldigheidseisen bij de inkoop'. Deze mogelijkheid zal niet worden gebruikt indien de gemeenten de zorgvuldigheidseisen in de 'Norm voor Opdrachtgeverschap' (van de VNG) zorgvuldig implementeren.

De meeste fracties lijken het wetsvoorstel te ondersteunen. Zie paragraaf 4 voor een aantal aandachtspunten.

Datum
1 oktober 2021
Kenmerk

Opgemerkt wordt dat de Tweede Kamer bij brief van 19 mei 2021 aan de bewindslieden van VWS gevraagd heeft alle vragen in een schriftelijk overleg separaat te beantwoorden en daarbij niet te verwijzen naar het antwoord op een gelijksoortige vraag van een andere fractie. Ervan uitgaande dat de Tweede Kamer hetzelfde wenst voor de beantwoording van vragen in een verslag, is in deze nota naar aanleiding van het verslag gehoor gegeven aan dit verzoek. Het nadeel daarvan is dat de nota naar aanleiding van het verslag erg taaie kost is geworden voor degenen die haar van A tot Z willen doorlezen: telkens worden (vrijwel) gelijke antwoorden gegeven op (vrijwel) gelijke vragen. Als we het verzoek van de Tweede Kamer willen honoreren, is hier echter niets aan te doen.

4. Toelichting

De SGP merkt op het liefst te zien dat de gemeenten voor de inkoop van diensten uit het sociaal domein helemaal worden vrijgesteld van de aanbestedingsplicht. Zij wijst op het initiatiefwetsvoorstel dat zij daartoe samen met GroenLinks heeft opgesteld (Kamerstukken 35 105). Ook de PVV en de SP laten overigens weten het liefst te zien dat de Europese aanbestedingsregels helemaal niet voor de Jeugdwet en de Wmo 2015 gelden.

In uw antwoord geeft u aan dat u zelf ook van mening bent dat de Jeugdwet en de Wmo-diensten buiten de reikwijdte van de Aanbestedingsrichtlijn moeten worden gebracht, maar dat dat niet kan worden geregeld zonder eerst de Europese Aanbestedingsrichtlijn te wijzigen. U geeft aan dat u de Europese Commissie in het kader van de evaluatie van de Aanbestedingsrichtlijn zover tracht te krijgen.

Veel fracties vragen voorts of het wetsvoorstel er niet toe zal leiden dat kleine aanbieders (waaronder vrijgevestigden en zzp'ers) geen kans meer zullen maken op een contract met de gemeenten, met als gevolg verschraling van de zorg. Hierop is het volgende geantwoord. Allereerst leidt het wetsvoorstel an sich hier niet toe. Ook in aanbestedingsprocedures zonder emvi als gunningscriterium, moeten kleine aanbieders in principe een eerlijke kans krijgen. Omdat het wetsvoorstel het houden van een aanbestedingsprocedure vergemakkelijkt, is het echter mogelijk dat gemeenten open house-procedures gaan vervangen door aanbestedingsprocedures. En omdat open house-procedures geen en aanbestedingsprocedures doorgaans wel selectie kennen, kan dit ertoe leiden dat de gemeente voor bepaalde vormen van zorg of maatschappelijke ondersteuning minder aanbieders gaat contracteren. Indien in een open house-procedure op dit moment vele kleine aanbieders zijn gecontracteerd en een gemeente in een aanbestedingsprocedure ervoor zou kiezen om slechts een beperkt aantal aanbieders te contracteren, zal dit er in de praktijk waarschijnlijk toe leiden dat veel kleine aanbieders geen contract krijgen. Voor complexere vormen van zorg en ondersteuning is dat overigens ook – zoals in de memorie van toelichting is aangegeven – uw beleid.

Ook wordt aangegeven dat het contracteren van grote aanbieders niet per definitie leidt tot zorgverschraling. Er zullen immers altijd voldoende verschillende vormen van zorg en ondersteuning moeten worden gecontracteerd om te kunnen voldoen aan de wettelijke plicht, en bovendien kunnen ook grote zorgaanbieders een gedifferentieerd zorgaanbod bieden. In het antwoord op de vragen staat op

dit punt dat *als het al zo is dat er in de toekomst minder maar grotere aanbieders worden gecontracteerd*, dit er hoogstens toe zal leiden dat minder "varianten van hetzelfde" zullen worden gecontracteerd.

Datum

1 oktober 2021

Kenmerk

Een aantal fracties vreest overigens dat het wetsvoorstel zal leiden tot (meer) prijsconcurrentie. In de antwoorden is aangegeven dat dit niet juist is. Het nu al in de Jeugdwet en de Wmo 2015 opgenomen verbod om louter op de laagste prijs te selecteren, het gebod om altijd ook naar de kwaliteit van de aangeboden diensten te kijken en het gebod om een reële prijs te hanteren, leiden er in de praktijk toe dat gemeenten met behulp van een marktonderzoek en in heldere en transparante afstemming met de aanbieders (de hoogte van de belangrijkste kostprijscomponenten van) de reële prijs meestal vooraf vaststellen. Daarvoor moeten de aanbieders het dan doen. Dit betekent dat er veeleer concurrentie op kwaliteit plaatsvindt, dan op prijs.

5. Afstemming

De nota naar aanleiding van het verslag is afgestemd met I&A SD, DJ, DMO, JenV en voor de vraag naar de onderwerpen voor de evaluatie van de Aanbestedingsrichtlijn ook met EZK.

6. Toezeggingen

In de nota naar aanleiding van het verslag worden geen nieuwe toezeggingen gedaan.

7. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De hele nota kan openbaar worden gemaakt.